

Куди покликали вітри мандрів геолога Віктора Таборовця

Про жителя Курган В. І. Таборовця я вперше почув від його земляка, відомого місцевого пасічника Л. С. Панасюка. Він охарактеризував Віктора Івановича як дбайливого і працьовитого господаря, громадського активіста, гарного сім'янина і, взагалі, прекрасну людину. А також зазначив, що в допенсійний період він кілька десятиліть працював геологом і не тільки в Україні, а й ще в кількох країнах світу. Саме цей факт мене дуже зацікавив. Тож наступного дня телефоном домовився з добродієм Таборовцем про зустріч, а вже через годину прибув до його помітної оселі-півтораочки. У дворі мене зустрів стрункий усміхнений чоловік у захисному напіввійськовому костюмі. Познайомившись, я оглянувся довкола і був приємно вражений побаченим. Про те, що тут живуть справжні господарі і сучасні люди, свідчило все. Оригінальний вхід до просторої оселі, окрема споруда, де розмістилася домашня лазня та допоміжні приміщення, затишна альтанка і добротна гойдалка, акуратно вкладені плиткою алеї вздовж подвір'я, яке освітлюється гарними ліхтариками. Доповнюють цю ошатність квітники і чималі насадження виноградної лози.

А поза господарськими будівлями срібним плесом виграє рукотворний ставок. Аналогічні позитивні почуття я відчув і в хаті. Адже зайшов у вишуканий за оформленням і оригінальний за побудовою просторий світлий котедж. Все тут було зроблено до ладу, вдало підібрані шпалери та меблі, сучасний широкоекранний телевізор, впадала у вічі досить гарна домашня бібліотека.

Не стримуюсь і запитую у господаря дому:

— Які майстри вам так оригінально облаштували хату і територію навколо неї?
— Відразу хочу сказати, що реконструкцію і добудову цього батьківського дому зробили за моїм власним проєктом. Більшість робіт я здійснював сам, в дечому допомагав син. Наймав інших людей лише на ті будівельні операції, які одному мені було важко виконувати.

І благоустрій двора — це справа моїх рук і творчої фантазії.

Що ж є всі підстави для інтерв'ю. Отож включаю диктофон і запрошую господаря до розмови.

ли житло. Поруч з нами мешкали представники різних національностей: українці, буряти, росіяни, вірмени, азербайджанці. Хоча ми всі були з різних республік, але дружно жили, працювали і відпочивали. Моя дружина теж трудилася на різних роботах, діти ходили в початкову школу.

Я влаштувався машиністом бурової установки і постійно перебував у віддалені від місця проживання. Там умови праці були помітно важчі, ніж в Україні. Нам взимку допікали люті морози, а влітку — спека і пилові бурі. Це створюва-

Віктор Іванович з дружиною Людмилою Євстахіївною на дозвіллі у якутській тайзі.

обов'язки. Після двох років перебування на цій посаді попросився, щоб мене перевели майстром в інструментальний цех, де певний час керував тридцятьма робітниками.

Але настав 1991 рік, почав розвалюватися Союз, розірвалися економічні зв'язки його республік та відчувався занепад окремих галузей промисловості. Відповідно на заводі скорочувалося виробництво, були часті затримки з виплатою зарплати. І я зрозумів, що потрібно шукати іншу роботу. Саме в той час мені зателефонував друг-геолог і запропонував їхати до нього в Якутію працювати у геологорозвідувальній експедиції.

З друзями-геологами під час роботи у Монголії.

МРІЯВ ПРО ОДНЕ, А ДОЛЯ РОЗПОРЯДИЛАСЬ ПО-ІНШОМУ

– Вікторе Івановичу, яку професію ви хотіли обрати після закінчення середньої школи?

– Я мріяв стати військовим. Тому разом з кількома іншими однокласниками поїхав вступати у Хмельницьке вище загальнокомандне військове училище. Навіть здали перший іспит, але, коли дізналися, що там великий конкурс, вирішили не ризикувати, забрали документи і повернулися додому.

Згодом по радіо почув оголошення про набір на навчання у Київський геологорозвідувальний технікум. Подумав про романтику цієї популярної в Союзі професії і вирішив випробувати долю. І вона розпорядилася так, що я став студентом цього навчального закладу. Навчався на факультеті, де готували машиністів (майстрів) бурових установок. Після року студіювання мене призвали на службу в армію. Коли повернувся у 1987 році, успішно закінчив технікум.

– Де розпочався ваш трудовий шлях?

– Мене як молодого спеціаліста направили у Ковельську геологорозвідувальну партію.

Свої перші польові дослідження я разом з колегами проводив у нашому Березнівському районі. Зокрема, ми шукали поклади фосфоритів біля Віткович, Яцькович, Бистрич та деяких інших населених пунктів. У північних районах шукали алмази.

Так склалося, що потім певний час працював у новоствореній Рівненській геологорозвідувальній партії. З часом, коли ми з дружиною вже мали двох дітей, нам виділили в Рівному трикімнатну квартиру.

Я продовжував сумлінно трудитися. Але якось дізнався, що є можливість поїхати в Монголію на заробітки разом із сім'єю. Оформивши необхідні документи, ми вирушили за кордон.

МОНГОЛІЯ ЗУСТРІЛА ПРИВІТНО

– Вікторе Івановичу, чи добре вам вдалося облаштуватися у тій далекій країні? Ким ви там працювали?

– Ми прибули в селище, яке знаходиться за 600 кілометрів від столиці Монголії Улан-Батора. Сім'ї нада-

ло дискомфорт, особливо, якщо врахувати, що ми проводили геологічну розвідку фосфоритів на відкритій місцевості.

– А як ставились до вас, приїжджих, місцеві жителі?

– Монголи – привітні і дружелюбні люди, тож наші стосунки з ними були найкращими. Окремі з них знали російську мову, тож з ними легко було спілкуватися. Якщо говорити про тодішній рівень соціального благополуччя, то він у них був досить невисоким. Про це свідчило те, що в селищі переважна кількість його мешканців-монголів жила у юртах так, як і століття тому їхні предки.

Працюючи поруч з ними, помітив, що в них немає такого потягу до техніки і хисту до роботи на ній, як у нас, європейців. Напевно, давалася ознака генетика монголів-кочівників, вони тягнулися до скотарства.

ПОВЕРНЕННЯ В УКРАЇНУ БУЛО НЕТРИВАЛИМ

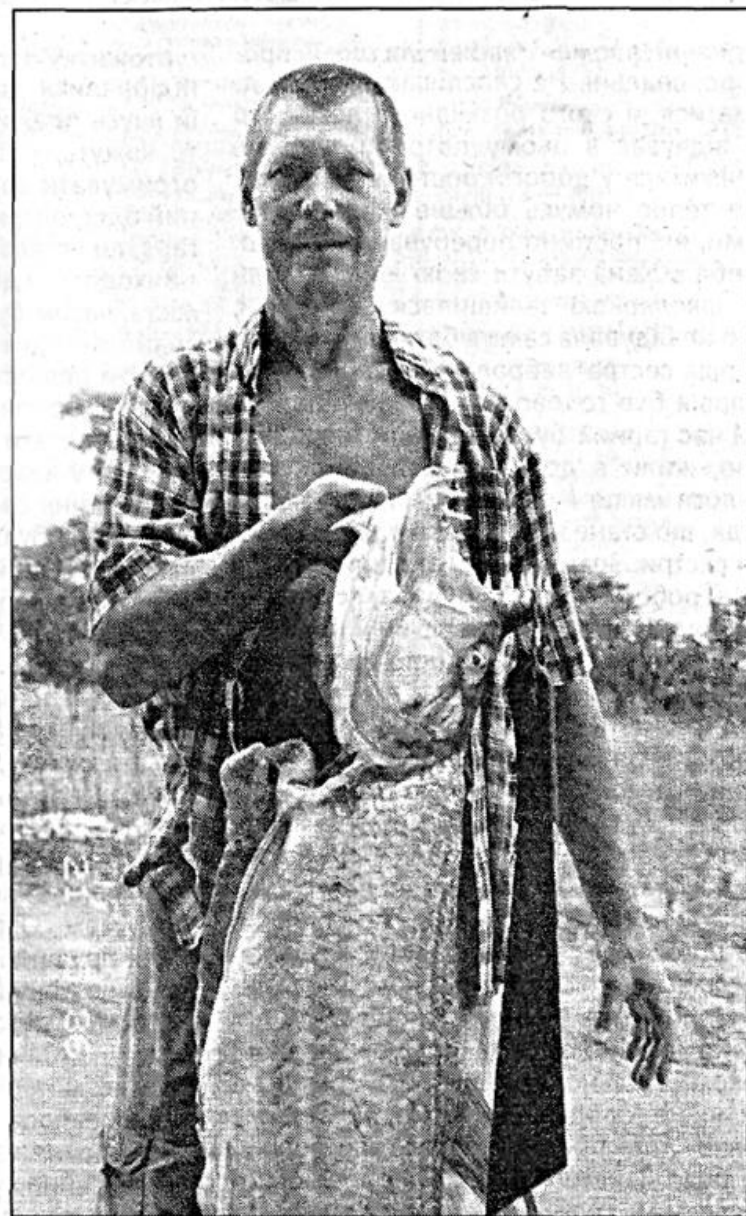
– Отож ваша сім'я знову повернулася в Україну, зокрема у Рівне.

– Після завершення чотирирічного контакту ми полишили Монголію і поїхали в рідний край. Я відразу знову влаштувався на роботу в геологорозвідувальну експедицію, адже треба було матеріально утримувати сім'ю. Тоді ми працювали у сусідній Волинській області. Ніби все йшло в штатному режимі, але якось поламалася наша бурова машина. Ми кілька разів телефонували своєму рівненському начальству, щоб нам привезли необхідні запчастини, але ніхто не спромігся нам доставити ті деталі. Колектив простоював, відповідно не мав заробітку.

Коли ми повернулися на базу, я звернувся до керівництва і сказав, що так працювати не можу, бо люблю порядок, організованість та відповідальність і повідомив, що буду шукати собі іншу роботу. В нашій конторі почали мене вмовляти не робити цього, адже бригада, де я працював машиністом, була передовою, постійно добивалася високих виробничих показників. Тому мені почали пропонувати різні матеріальні заохочення. Але я твердо вирішив, що піду з колективу.

Невдовзі влаштувався на радіозавод, де мене призначили інженером в плавильний цех пластмас. Протягом місяця успішно освоїв особливості цього виробництва і сповна виконував покладені на мене

Потім я опинився у тому далекому і суворому за кліма-

Ось таку рибу виловив В. І. ТАБОРОВЕЦЬ.

тичними умовами краї, за тисячі кілометрів від України та сім'ї. Після річного перебування у Якутії я викликав туди дружину і сина.

ТАМ, КУДИ ЛИШ ЛІТАКОМ МОЖНА ДІСТАТИСЯ

– Виходить, що вас, Вікторе Івановичу, привела доля туди, куди, як співалося у відомій радянській пісні про геологів: «Тільки самолётом можна до-

лететь»...

– Воістину так. Мушу зауважити, що мене, вдягнутого з розрахунку на нашу м'яку українську зиму, Якутія зустріла 52-градусним морозом і сивим туманом з інею, в якому на віддалі кількох метрів нічого не видно. Але, на щастя, мені допомогли адаптуватися, облаштувати свій побут в тих умовах, зіграли турботою щирі, добropорядні і дружелюбні мешканці того суворого краю. Переважна більшість з них приїжджі з різних куточків колишнього Союзу.

– Ви й там займалися пошуком корисних копалин?

– Безперечно, бо мене як досвідченого фахівця для цього й туди запросили. Ми бурували свердловини у пошуках алмазів. Наша експедиція віднайшла їх трубки в місцевості біля селищ Айхал та Удачний. Добуту нами породи старанно вивчали спеціалісти-експерти, відправляли на збагачувальну фабрику, де дробили і визначали відсотки вмісту дорогих кристалів.

– А вам вдавалося знаходити справжні алмази?

– Іноді траплялося підняти з-під землі породу, в якій були їх маленькі вкраплення. А от один бурильник з сусідньої бригади знайшов солідний алмаз, то йому за це вручили орден і чималу грошову премію. На жаль, нам так не поталанило. Взагалі, треба підняти з-під землі мільйони тонн породи та руди, щоб знайти там, хоча б дрібні зразки цього коштовного каменю.

– Ви працювали вахтовим методом?

– Так. Нас доставляли на місце роботи на два тижні. Доводилося добиратися туди навіть вертольотом, адже навколо непрохідна тайга. Зимою прокладали дорогу бульдозерами або накатували її вантажівками. Було таке, що щільно втрамбовували сніг майже метрової висоти.

Працювати було дуже важко на 50-тиградусному морозі і на пронизливих вітрах. Рятувалися від холоду обігрівачами та біля багать.

умов. Зокрема, ми жили в зручних будиночках, облаштованих необхідними меблями, холодильниками, телевизором та обов'язково кондиціонерами, адже там панувала велика спека. Характерно те, що нас майже безкоштовно харчували смачними і різноманітними стравами. Для цього спеціально привезли з Росії кухарів. А з ЮАР нам доставляли досить якісні продукти.

Враховуючи те, що тоді в Анголі тривала війна, нас, іноземних спеціалістів, всюди охороняли озброєні армії. І на роботі, і в побуті, і в поїздках у районний центр для участі в національних ангольських святах та виїздах на відпочинок на лоно природи.

– Ви згадали про якісне харчування, яким вас там забезпечували. А чи не доводилося скуштувати місцеві екзотичні страви?

– Траплялося й таке. Якось удав накинувся на козу і хотів задушити її, а пастух вчасно прийшов на допомогу та зарізав ножем старшого нападника. Ми з друзями купили в нього тіло удава-розбійника і з'їли його.

– Як з'їли?

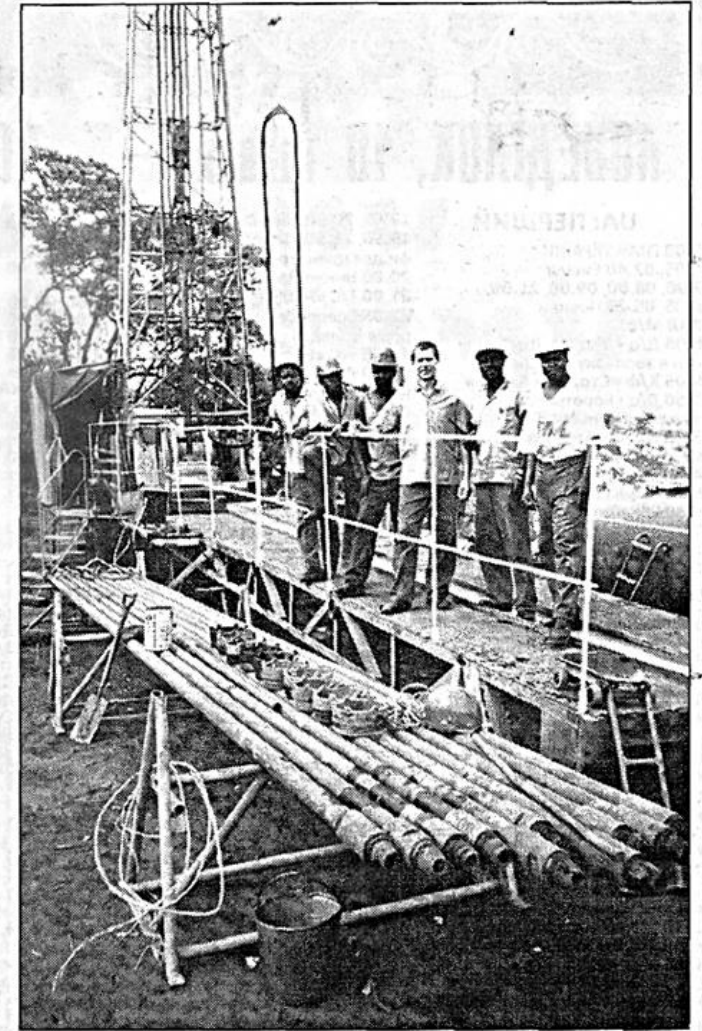
– Елементарно. Кухар зтушкував приправлене спеціями м'ясо і вийшов оригінальний делікатес.

– Вам як іноземцеві, напевно, було складно спілкуватися з місцевими жителями.

– Звичайно, непросто. Тому ми старалися вивчати португальську мову. Особисто завчив багато слів, які допомагали мені знаходити порозуміння з ангольськими робітниками, які допомагали нам під час геологорозвідки. До речі, вони до нас ставилися з повагою і шаною, адже завдяки нам, спеціалістам, місцеві жителі мали можливість працювати, отримувати хороші зарплати. Хоча, відверто кажучи, ангольці не звикли до фізичної праці. Їхнє улюблене заняття – це швидкісна їзда на автомобілях.

– Отож вам випало побувати в країнах Європи, Азії та Африки, де незвичні і складні для європейця погодні умови.

– Така доля у людей моєї професії. Адже навіть у згадуваній вами пісні про геолога є такі слова: «Тримайсь, геолог, терпи, геолог, ти – сонцю й вітру брат...» Дійсно, в Анголі дуже спекотна погода, в приміщеннях жити без кондиціонерів практично неможливо, їх встановлювали і у тимчасових будівлях, коли ми працювали у польових умовах. Крім того, там дуже багато комах. Ми особливо бояли-

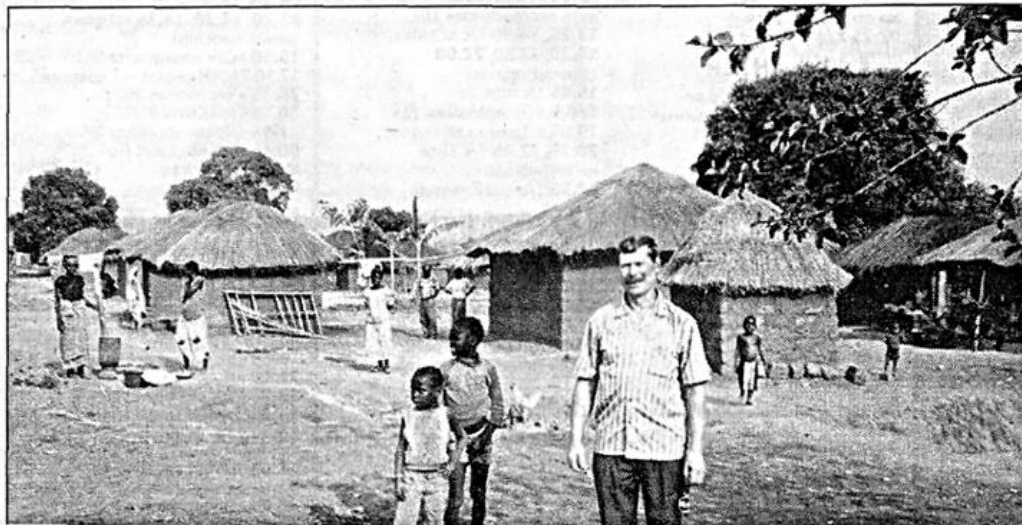
Наш земляк-геолог на робочому місці зі своїми ангольськими помічниками.

світом. Як склалися їхні долі?

– На радість нам, батькам, вони вирости порядними людьми. Обоє живуть у Рівному. Дочка Інна працює перукарем-візажистом, а син Вадим – водій пасажирської маршрутки, трудиться вахтовим методом у Києві. Вони нас порадували чотирма чудовими внуками. Ми щасливі, коли діти та онуки гуртом приїжджають до нас в гості, тішать своїми успіхами.

– Мені розповіли, що ви зарекомендували себе не тільки працюючим господарем, але й громадським активістом, доброю і мудрою людиною. Тому не дивно, що вас обирали депутатом місцевої сільради.

– Просто маю щире бажання чимось прислужитися окремих односельчанам і всій сільській громаді. Своім трактором і причепним знаряддям прагну допомагати сусідам під час сільськогосподарських робіт,

Цікавим для Віктора Івановича було відвідання типового сільського ангольського поселення.

Особливо було складно тоді, коли виходила з ладу техніка. Скажімо, якщо доводилося міняти двигун, то це мусили робити дуже швидко, бо за якусь годину все промерзає. А в рукавицях маленьку гаєчку не закрутити, треба було це робити голими руками. Тож не раз їх обморожували.

– Так, клімат там для європейців доволі суворий...

– Дуже контрастний. Уявіть собі, що в травні-червні ще навкруг лежить сніг метрової висоти, а на вулиці вже 30-40 градусів спека. В такій ситуації люди ходять без теплої верхнього одягу, навіть засмагають, а поруч снігове роздолля. До речі, протягом короткого північного літа людям дуже допікають комарі, захищаючись від них, скидаєш з себе повні жмені цих жалячих комах. Але навіть за таких суворих умов ми відпочивали на природі, ходили рибалити, бо звикли до комариного нашестя.

Та пропрацювавши п'ять років у цьому далекому і суворому краю, розпрощався з ним. І мене геологічна доля повела в Африку...

В КРАЇНІ ЕКЗОТИКИ, СУЦІЛЬНОГО ЛІТА І ДОБРИХ ЛЮДЕЙ

– Як це сталося?

– У 1999 році мій знайомий відомий спеціаліст-геолог набирав у Анголу досвідчених розвідувальників надр. Отож і мені запропонував туди поїхати. Я погодився на цю заманливу пропозицію і згодом відправився в африканську країну.

– Вікторе Івановичу, будь ласка, розкажіть докладніше про період перебування в ній. Як вам там працювалося, жилося?

– Відразу зауважу, що мені там працювалося непогано. Жили ми в селищі разом з представниками Бразилії, які в основному завідували геологорозвідувальними роботами.

Працюючи на розвідці алмазів, ми одночасно навчали бразильців фаху бурильників і їх помічників.

Як і в попередніх випадках, коли ми знаходили навіть дрібні алмази, то це місце старанно оббурювали, шукаючи солідні їх поклади.

Хочу відзначити, що в Анголі добре турбувалися про створення для нас, приїжджих, належних побутових

умов. Там дуже багато комах. Ми особливо боялися малярійних комарів. Але, на жаль, я не уникнув їх небезпечних жал. Тому двічі перехворів малярією. Вперше в Анголі, вдруге – в Рівному.

– Вікторе Івановичу, скільки років ви пропрацювали у цій африканській державі?

– Перший мій трудовий контракт тривав п'ять років. Після його завершення у 2004 році повернувся додому, почав тут, у Курганах, перебудовувати батьківську хату. А тоді знову поїхав у Якутію, де ще трудилася моя дружина. Влаштувався там буровим майстром

і два роки перебував у геологорозвідці. А тоді знову мене потягнуло в спекотну Анголу. Пробув там трохи більше року, тільки вже в іншій місцевості. Але щось тоді у роботодавців не склалося і вони призупинили геологорозвідку. Тож відбув з Африки у рідний край і сказав собі, що вже звідси нікуди не поїду.

НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ ЗАТИШНО І МИЛО

– На той час прибула з Якутії й моя дружина Людмила Євстахіївна. Ми зробили необхідні ремонтно-будівельні роботи в нашій оновленій батьківській хаті. І я вирішив займатися сільським господарством, для цього мені Кам'янська сільрада виділила землю. Щоб її обробляти, придбав трактор та причепне знаряддя до нього.

– Як ви налаштували своє невелике домашнє сільгоспвиробництво?

– У полі сію пшеницю, жито, овес, буряки, кукурудзу, саджу картоплю, а у дворі тримаємо нині гусей та курей, раніше відгодовували свиней, але зараз відмовилися від них. Все це вирощуємо для власних потреб. Постачаємо екологічно чистою продукцією й сім'ї наших дітей.

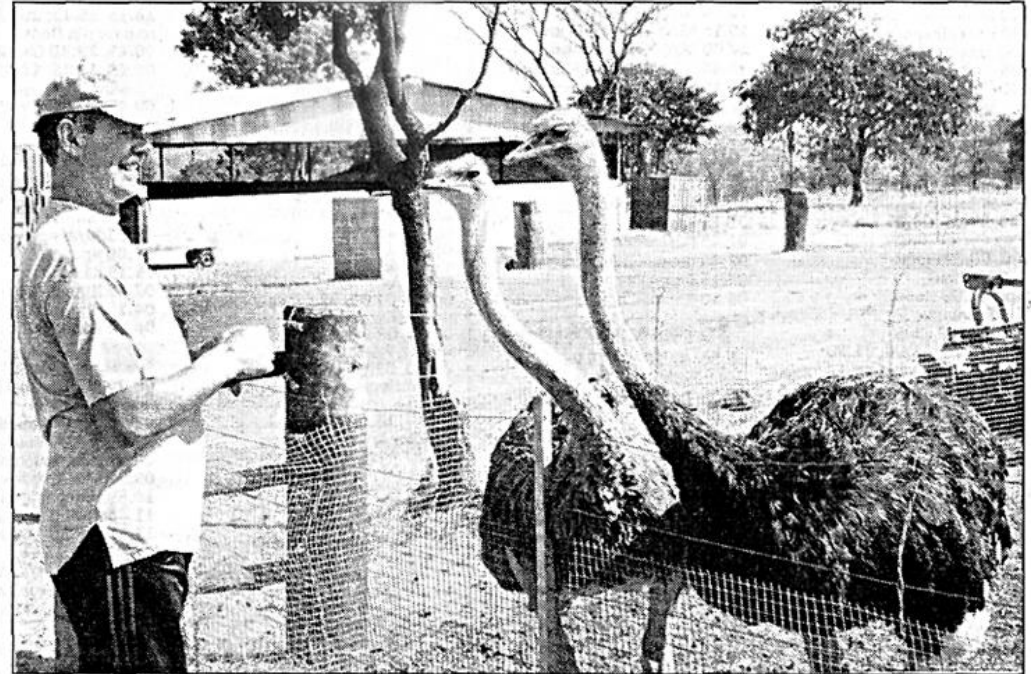
– Ваші діти також трохи помандрували з вами

ім трактором і причепним знаряддям прагну допомагати сусідам під час сільськогосподарських робіт, транспортування вантажів, благоустрою вулиць рідного села. Так, в дні цьогорічних великих снігопадів прочищав їх проїжджі частини.

Мене непокоїть стан нашого довкілля, що нерідко потерпає від стихійних сміттєзвалищ, які створюють не порядні люди.

А ще до глибини душі вразило те, що побачив біля бочок, де випалюється деревне вугілля. Там все навколо почорніле від диму і викидів. Дуже засмучують такі неприємні «краєвиди», болить душа від того, що окремі люди так нищать красу нашої рідної природи. І жаль, що на них немає ніякої управи.

– Вікторе Івановичу, ви побували і працювали в кількох країнах світу, зокрема у Росії, але завжди

Приємне знайомство з екзотичними африканськими страусами.

поверталися до рідного дому, не виявляли жодного бажання десь залишитися на постійне проживання.

– Напевно, я такий патріот, який щиро любить нашу Україну, де могили моїх дідів-прадідів, де живе і трудиться моя родина, де мені легко дихається і щасливо мріється. Тому завжди поспішав на поклик рідної землі. Так воно повинно бути з кожною нормальною людиною. Адже тільки на відстані відчуваєш красу і неповторність милої серцю Вітчизни.

Павло РАЧОК.